

บทที่ 5

บทบาทหน้าที่ของข่าวพยากรณ์อากาศ

ในบทนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน โดยจะศึกษาลักษณะของข่าวพยากรณ์อากาศความีบทบาทหน้าที่อย่างไร มีลักษณะของการให้ข่าวสารและการโน้มน้าวใจ การให้คำแนะนำ หรือการเตือนภัย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังศึกษาว่า ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนนั้น สร้างความหวาดวิตกกังวลให้กับประชาชนมากน้อยเพียงใด โดยศึกษาจากกรณีการนำเสนอข่าวเรื่อง “คลื่นซุนามิ” ของสื่อมวลชน รวมทั้งศึกษาผู้รับสาร เพื่อให้ทราบว่าข่าวพยากรณ์อากาศมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด และผู้รับสารนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างไรบ้าง

“ข่าว” (news) กับ “ข้อมูลข่าวสาร” (information)

มีผู้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับคำว่า “ข่าว” ไว้มากมาย อาทิเช่น

อ.สุภา ศิริमानนท์ กล่าวว่า ข่าว คือ ข้อเท็จจริง สาระสำคัญเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่าง หรือของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเกี่ยวกับการคิดซึ่งทำให้ผู้คนสนใจ เนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คน หรือมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้คน หรือมีอิทธิพลต่อความอยู่เย็นเป็นสุขของผู้คน

รศ. ประชัน วัลลิโก กล่าวว่า ข่าว คือ รายงานเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้

จากนิยามของคำว่า “ข่าว” ที่ยกตัวอย่างมานั้น ข่าว ก็คือการรายงานเรื่องราวเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งผู้ให้คำจำกัดความของข่าว มีความเห็นตรงกันว่า ข่าวจะต้องได้รับความสนใจจากผู้อ่าน ผู้ชม ผู้ฟัง โดยสื่อมวลชนจะทำการรายงานข่าวให้ประชาชนทราบ ซึ่งตัวของเนื้อหาข่าวนั้นจะอธิบายเหตุการณ์ในลักษณะที่ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และเมื่อใด นอกจากนั้นแล้วข่าวแต่ละข่าวนั้น ก็จะมีองค์ประกอบที่ประกอบกันขึ้น ทำให้เนื้อหาเหตุการณ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ นั้น มีลักษณะของความเป็นข่าวขึ้นมา ไม่ว่าจะพิจารณาจากองค์

ประกอบในตัวข่าวเอง เช่น ข่าวที่นำเสนอทางสื่อสิ่งพิมพ์ที่จะต้องมีพาดหัวข่าว มีความน่า เนื้อหา นอกจากนั้น เรายังต้องพิจารณาถึงคุณค่าในข่าวอีกด้วยว่า ข่าวแต่ละข่าวนั้น มีคุณค่าของความเป็นข่าวในแง่ใด เช่น ในเรื่องของความสำคัญ ความน่าสนใจ ความรวดเร็ว เป็นต้น

ส่วนการสื่อสารที่เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร (information) จะเป็นลักษณะของ“การแจ้งข่าวสารใหม่แก่ผู้รับ” หมายถึงการให้ข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียว ไม่มีการจูงใจไม่มีสาระบันเทิงหรือชั้นตอนใดๆอื่น การสื่อสารทุกชนิดจะไม่เกิดขึ้นหากไม่มีข้อมูล (Frederic, 1989 : 72)

จะเห็นได้ว่า การที่เหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งจะกลายมาเป็นข่าว (news) นั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบต่าง ๆ มากมายที่เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอ นั้น เป็นลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสาร (information) ใหม่แก่ผู้รับสาร โดยเมื่อพิจารณาตัวเนื้อหาของข่าวพยากรณ์อากาศนั้น เป็นเพียงการนำเสนอข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลักษณะอากาศที่เกิดขึ้นรวมทั้งการคาดทำนายลักษณะอากาศที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอ นั้นไม่มีการจูงใจ ไม่มีสาระบันเทิงแต่อย่างไร

ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านทางสื่อมวลชน ถือได้ว่าเป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร (information) เพียงอย่างเดียวโดยไม่สามารถจัดข่าวพยากรณ์อากาศว่าเป็น “ข่าว” เช่นเดียวกับข่าวอื่นๆ อันเนื่องมาจากเนื้อหาของข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอ นั้น ไม่เป็นไปตามองค์ประกอบของความ เป็นข่าว แต่เหตุที่เรามักจะได้ยินว่า “ข่าวพยากรณ์อากาศ” เนื่องมาจากการรายงานลักษณะอากาศในแต่ละครั้งของสื่อมวลชนนั้น มักจะถูกนำเสนอในช่วงเวลาของข่าวประจำวัน ดังนั้นบางครั้งสื่อมวลชนอาจจะจัด การรายงานลักษณะอากาศนั้นเป็น” ข่าวพยากรณ์อากาศ”

บทบาทหน้าที่ของข่าวพยากรณ์อากาศ

วิลเบอร์ ชรามม์ (Wilbur Schramm, 1975) ได้กล่าวถึงหน้าที่หลักของสื่อมวลชนว่า “สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการเป็นแหล่งข่าวให้ข่าวสารเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ

ในสังคม สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นยามรายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้ทราบ ทั้งนี้เพราะสื่อมวลชนสามารถรายงานและแจ้งข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการนำเสนอข่าวสารจากแหล่งข่าวมาแจ้งให้ประชาชนได้ทราบ เช่นเดียวกับชาวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน สื่อมวลชนเป็นผู้ที่นำเนื้อหาข่าวจากแหล่งข่าวคือ กรมอุตุนิยมวิทยามาเสนอ ดังนั้นชาวพยากรณ์อากาศจึงเปรียบเสมือนผลผลิตของสื่อมวลชนอีกครั้งหนึ่ง โดยชาวพยากรณ์อากาศจะปรากฏในรูปแบบการรายงานลักษณะอากาศต่างๆ ที่เกิดขึ้น และการคาดการณ์การพยากรณ์อากาศที่อาจจะเกิดขึ้นเพื่อให้ประชาชนได้ทราบ เท่ากับว่าสื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง หรือสื่อวิทยุโทรทัศน์ นั้นได้ทำหน้าที่รายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ต่างๆ ในสังคม นั่นคือ สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่เป็นยามที่รายงานเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมให้กับประชาชนได้ทราบ ดังที่ ลาสเวลล์ (Lasswell, 1948) ได้กล่าวไว้ว่า สื่อมวลชนมีหน้าที่ที่สำคัญในการดูแล สอดส่องสิ่งแวดล้อม โดยการแสวงหาและเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกสังคม

ชาวพยากรณ์อากาศเป็นการรายงานลักษณะอากาศต่างๆที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยสื่อมวลชนจะทำหน้าที่รายงานองค์ประกอบของลักษณะอากาศในขณะนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็น อุณหภูมิ ความชื้น ความเร็วลม เวล่าน้ำขึ้น - น้ำลง เวลาพระอาทิตย์ขึ้น - ตก เป็นต้น เนื่องจากการที่สภาพลักษณะอากาศนั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น สื่อมวลชนในฐานะที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รับสารจึงมีหน้าที่ที่จะต้องรายงานความเคลื่อนไหวที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้ทราบผ่านสื่อมวลชนประเภทต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง และสื่อวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งรูปแบบของชาวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอขึ้นอยู่ที่คุณลักษณะของสื่อแต่ละประเภท

สื่อมวลชนสามารถรายงานหรือแจ้งข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นสื่อมวลชนจึงต้องทำหน้าที่ในการรายงานความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นให้กับประชาชนได้ทราบ และยังถ้าการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศนั้นๆ มีความรุนแรง และอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน อย่างเช่น พายุ สภาพอากาศแห้งแล้ง เป็นต้น สื่อมวลชนจะต้องแจ้งข่าวสารให้แก่ประชาชนได้รับทราบทันที เพื่อประชาชนจะได้เตรียมพร้อมและเตรียมตัว ป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

นั่นคือ สื่อมวลชนจะต้องทำหน้าที่ในการเตือนภัยหรือให้คำแนะนำแก่ประชาชน ซึ่งคำแนะนำหรือการเตือนภัยต่างๆ ของสื่อมวลชน อาจจะถูกพบในข่าวพยากรณ์อากาศหรืออาจจะมาปรากฏอยู่ในช่วงของข่าวภาคปกติที่มีนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับอากาศ ถ้าลักษณะอากาศเช่นนั้น มีผลกระทบต่อคนส่วนใหญ่

บทบาทหน้าที่ของข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอโดยสื่อมวลชนนั้น สามารถจำแนกได้ดังนี้

1. การให้ข้อมูลข่าวสาร (Information) พบว่า ในภาวะปกติข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนทั้ง 3 ประเภทนั้น มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญประการแรก คือ การให้ข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศประจำวันผ่านทางสื่อมวลชน จะเป็นการบรรยายลักษณะอากาศ โดยทั่วๆ ไปที่เกิดขึ้นทั่วทั้งประเทศ เปรียบเสมือนการบอกกล่าวให้ข่าวสารแก่ประชาชนได้รับทราบโดยไม่มี การเตือนภัย หรือให้คำแนะนำแต่อย่างใด ดังตัวอย่าง

“ หย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมฝ่ายใต้ และลมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุม ลักษณะเช่นนี้ทำให้บริเวณดังกล่าวมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป และมีอากาศร้อนจัดหลายพื้นที่ กับมีฝนฟ้าคะนองและลมกรรโชกแรงบางพื้นที่ ” (จากหนังสือพิมพ์มติชน , 29 เม.ย. 2541)

ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน เป็นลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสำคัญ ซึ่งข้อมูลข่าวสารนั้นจะมีระดับของการโน้มน้าวใจมากน้อยเพียงใด รวมทั้งข้อมูลข่าวสารนั้นโน้มน้าวผู้รับสารให้ปฏิบัติตามมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการตีความข้อมูลข่าวสารเหล่านั้น และการนำข้อมูลข่าวสารนั้นไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเอง

2. การเตือนภัยและให้คำแนะนำ พบว่า ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนจะมีลักษณะของการเตือนภัย และให้คำแนะนำก็ต่อเมื่อลักษณะอากาศในขณะนั้น มีการเปลี่ยนแปลงหรืออาจส่งผลกระทบต่อประชาชน ก่อให้เกิดความเสียหายทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สิน ข่าวพยากรณ์อากาศในลักษณะนี้มีการกล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ ไม่ว่าจะเป็นพายุ การปะทะกันของความกดอากาศ ลมมรสุม เป็นต้น โดยในเนื้อหาของข่าว

พยากรณ์อากาศ จะมีการเตือนภัยให้ประชาชน ได้ทราบถึงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น รวมทั้งให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวของประชาชน เพื่อป้องกันและบรรเทาความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย ตัวอย่าง ชาวพยากรณ์อากาศจากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ดังนี้

“มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมทะเลอันดามันและภาคใต้ กับหย่อมความกดอากาศต่ำในทะเลจีนใต้ตอนบน ยังมีกำลังค่อนข้างแรง ประกอบกับมีแนวพัดสอของลมตะวันตกเฉียงใต้และลมฝ่ายใต้พัดผ่านประเทศไทยตอนบน ลักษณะเช่นนี้ ทำให้ประเทศไทยมีฝนตกชุกหนาแน่น และมีฝนตกหนักในบางพื้นที่ สำหรับคลื่นลมในทะเลอันดามัน ยังคงมีกำลังแรง ขอให้เดินเรือด้วยความระมัดระวัง” (หนังสือพิมพ์บ้านเมือง , 30 ส.ค. 2541)

“บริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ได้แผ่เข้าปกคลุมบางส่วนของภาคและภาคตะวันออกเฉียงเหนือในประเทศไทย ลักษณะดังกล่าว ทำให้เกิดฝนฟ้าคะนอง พายุลมแรง และลูกเห็บตกลงได้ในบางพื้นที่ของภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง รวมทั้งกรุงเทพมหานคร จึงขอให้ประชาชนและเกษตรกรในบริเวณดังกล่าวเตรียมป้องกัน และระมัดระวังอันตราย จากพายุฤดูร้อนในระยะนี้” (หนังสือพิมพ์มติชน, 17 เม.ย. 2541)

จากตัวอย่างที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า ในเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศจะมีการกล่าวถึงลักษณะอากาศโดยทั่วไปขณะนั้น รวมทั้งจะกล่าวถึง การเตือนภัยให้ประชาชนระมัดระวังอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ จากลักษณะอากาศนั้นๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสื่อมวลชนอีกส่วนหนึ่ง ที่จะต้องรายงานให้กับประชาชนได้ทราบเพื่อให้ประชาชนเกิดการเตรียมพร้อมและปฏิบัติตามคำแนะนำ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

ในส่วนของการเตือนภัยในข่าวพยากรณ์อากาศ จากการสังเกต พบว่า การเตือนภัยนั้นๆ จะเป็นการบอกกล่าวให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ที่ลักษณะอากาศนั้นๆอาจจะส่งผลกระทบต่อ รวมทั้งการแนะนำให้ประชาชนคอยติดตามสภาพอากาศก่อนการเดินทางเช่น “ขอให้ผู้ที่ จะเดินทางไปเกาะไหหลำและบริเวณใกล้เคียง ตรวจสอบสภาพอากาศก่อนการเดินทาง” การประกอบอาชีพที่ต้องขึ้นอยู่กับลักษณะอากาศเป็นสำคัญเช่นชาวประมง การเดินเรือ การ

เดือนกษัยอาจจะเป็นการเดือนกษัยให้ประชาชนระมัดระวังสภาพอากาศที่อาจจะก่อให้เกิดอันตรายให้กับประชาชน เช่น การเดือนกษัยเรื่องคลื่นลมในทะเล โดยในเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศ มักจะเป็นการเดือนกษัยให้กับชาวประมงให้ระมัดระวังในเรื่องของการเดินเรือ เช่น

“สำหรับคลื่นลมในทะเลอันดามันยังคงมีกำลังแรง ขอให้เดินเรือด้วยความระมัดระวังในระยะนี้” (หนังสือพิมพ์บ้านเมือง, 26 ส.ค. 2541)

“ภาคใต้ฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกมีฝนชุกหนาแน่น และมีฝนตกหนักถึงหนักมากได้บางพื้นที่ ซึ่งอาจทำให้มีน้ำท่วมฉับพลัน และน้ำป่าไหลหลากเพิ่มขึ้นได้ในหลายพื้นที่ของจังหวัด ระยอง จันทบุรี ตราด และพังงา สำหรับคลื่นลมในทะเลอันดามันและอ่าวไทยมีกำลังค่อนข้างแรง ความสูงของคลื่นประมาณ 2 เมตร ขอให้ชาวเรือเดินเรือด้วยความระมัดระวัง” (หนังสือพิมพ์บ้านเมือง, 10 ส.ค. 2541)

ในส่วน of ข่าวพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายก็คือผู้รับสารที่เป็นกลุ่มเกษตรกรผู้ประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม เนื้อหาในข่าวพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตรจะเป็นในลักษณะของการเดือนกษัยถึงอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงลักษณะอากาศ รวมทั้งการให้คำแนะนำและวิธีการในการปฏิบัติในกรณีที่อาจจะเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศแก่เกษตรกร ซึ่งลักษณะของคำแนะนำนั้นจะแตกต่างกันไปตามแต่ผลที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของลักษณะอากาศในแต่ละฤดูกาล ดังตัวอย่าง

“...ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก ...ในระยะครึ่งหลังของสัปดาห์ ฝนจะลดลง อุณหภูมิจะสูงขึ้น ทำให้มีอากาศร้อนโดยทั่วไป กับมีอากาศร้อนจัดบางพื้นที่ เกษตรกรควรเก็บน้ำฝนไว้ใช้ในโอกาสต่อไป และระวังความเสียหายที่จากลักษณะอากาศดังกล่าวโดยไม่ตากผลผลิตทางการเกษตรทิ้งไว้กลางแจ้ง ค้ายันและผูกโยงไม้ผลที่รับน้ำหนักมาก รวมทั้งป้องกันสิ่งปลูกสร้างให้แข็งแรง ไม้ผลที่กำลังให้ผลผลิต เช่น เงาะทุเรียน ชาวสวนควรหมั่นสำรวจสวน เนื่องจากอากาศมีความชื้นมากขึ้น อาจเกิดโรคจากเชื้อรา ราดำระบาด หากพบโรคดังกล่าว ควรป้องกันกำจัดโดยเก็บผลที่ร่วงหล่นไปเผา”(ข่าวพยากรณ์อากาศเกษตร สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 , 6 เม.ย.2542)

คุณกมลศรี เสนีตันติกุล หัวหน้าฝ่ายพยากรณ์เกษตร กรมอุตุนิยมวิทยา กล่าวว่า

“ทางกองอากาศเกษตร จะทำการรายงานสภาพอากาศโดยทั่วไปในขณะนั้น รวมทั้งการรายงานลักษณะอากาศที่เด่น ๆ ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งทางเราจะเน้นในกลุ่มที่เป็นเกษตรกรรมมากกว่า โดยจะมีการรายงานลักษณะอากาศ พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับเกษตรกรในการปฏิบัติตัว และจะมีการเตือนภัยให้เกษตรกรระมัดระวังอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นจากลักษณะอากาศนั้น ๆ” (กมลศรี เสนีตันติกุล , สัมภาษณ์ 17 มี.ค. 2542)

ชาวพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตร จะมีลักษณะที่แตกต่างจากชาวพยากรณ์อากาศที่เป็นการรายงานลักษณะอากาศโดยทั่วไป คือชาวพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตรจะมีลักษณะของการให้คำแนะนำและการเตือนภัยแก่เกษตรกรเป็นประจำ ซึ่งต่างจากชาวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนโดยทั่วไป กล่าวคือ ชาวพยากรณ์อากาศจะมีลักษณะของการเตือนภัยและการให้คำแนะนำก็ต่อเมื่อ อาจจะมีลักษณะอากาศร้ายหรือลักษณะอากาศนั้น ๆ อาจก่อให้เกิดการสูญเสียทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ชาวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน ไม่ว่าจะเป็นชาวพยากรณ์อากาศทั่วไปหรือชาวพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตร ในภาวะปกติจะเป็นลักษณะของการให้ข้อมูลข่าวสารเป็นหน้าที่ที่สำคัญ แต่เมื่อใดก็ตามที่เกิดภาวะภัยพิบัติหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศจนก่อให้เกิดผลกระทบต่อทั้งชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ชาวพยากรณ์อากาศจะมีบทบาทหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นมาในลักษณะของการเตือนภัยและการให้คำแนะนำในการปฏิบัติตัวของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีการเตรียมพร้อมและระมัดระวังอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ผู้รับสารกับชาวพยากรณ์อากาศ

การรับฟังชาวพยากรณ์อากาศของผู้รับสารขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ทั้งปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีผลต่อผู้รับสาร ปัจจัยภายนอกที่มีผลต่อการเปิดรับฟังชาวพยากรณ์อากาศของผู้รับสาร คือ ปัจจัยในเรื่องของการใช้ประโยชน์จากชาวพยากรณ์อากาศ และตัวผู้รับสารมีความเกี่ยวข้องกับลักษณะอากาศที่แวดล้อมมากน้อยเพียงใด ทั้งในเรื่องของการประกอบอาชีพ การ

เดินทาง การท่องเที่ยว เป็นต้น ส่วนปัจจัยภายในที่มีผลต่อการเปิดรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศของผู้รับสาร คือในเรื่องของความต้องการความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตของตน ซึ่งปัจจัยในเรื่องของความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งส่งผลให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมกาารเปิดรับข่าวพยากรณ์อากาศ โดยจะสังเกตเห็นได้ชัดเจนในกรณีที่เกิดภาวะภัยพิบัติ

ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ

1. ผู้รับสารที่เป็นผู้ถูกกระทำ (passive audience) ผู้รับสารในกลุ่มนี้ ในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศจัดได้ว่า เป็นกลุ่มผู้รับสารที่มีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นครั้งคราวหรืออาจจะมีการติดตามรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำ แต่กลุ่มผู้รับสารที่เป็น passive นี้ เป็นกลุ่มที่ไม่มีการแสวงหาข่าวสารลักษณะอากาศเพิ่มเติม แต่จะเป็นเพียงผู้ที่เปิดรับเนื้อหาที่สื่อมวลชนนำเสนอมาเท่านั้น ซึ่งผู้รับสารจะนำสิ่งที่ได้จากการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศไปปฏิบัติ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวผู้รับสารหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการตีความและประสบการณ์ของผู้รับสารแต่ละคนซึ่ง จากพฤติกรรมกาารติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ สามารถแบ่งผู้รับสารที่มีลักษณะที่เป็น passive ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 ผู้รับสารที่เป็น passive โดยมีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นครั้งคราว ซึ่งผู้รับสารในกลุ่มนี้จะเป็นผู้รับสารที่ไม่มีการติดตามข่าวพยากรณ์อากาศหรืออาจจะมีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นครั้งคราวที่นำเสนอทางสื่อมวลชน ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความสนใจส่วนตัวของผู้รับสารรวมทั้งการใช้ประโยชน์จากเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศด้วย นอกจากนั้น ผู้รับสารในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่แล้วเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ดังนั้นการอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวรวมทั้งความชำนาญที่สั่งสมอยู่ในตัวของผู้รับสารในการสังเกตลักษณะอากาศ จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ผู้รับสารไม่สนใจ ติดตาม รับฟังข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอ เช่นคุณง้วนเผิง พรพิเนตพงศ์ ผู้ประกอบกิจการเรือประมงขนาดเล็ก ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“ ทำประมงมากกว่า 25 ปีแล้ว ซึ่งโดยปกติแล้วจะไม่ค่อยได้ฟังข่าวพยากรณ์อากาศหรอก เพราะว่าไม่ค่อยได้สนใจ ส่วนใหญ่แล้วจะใช้ประสบการณ์ ความชำนาญที่มีอยู่ในตัวมากกว่า ระยะเวลาที่เราออกเรือเกือบครึ่งชีวิต ได้เจอเหตุการณ์ต่างๆ มากมาย ประสบการณ์สอนให้เรารู้ว่า การสังเกตอากาศด้วยตัวของเราเอง เป็นสิ่งที่ถูกต้อง

ก่อนที่จะออกเรือก็จะอาศัยการมองท้องฟ้า โดยจะสังเกตไปทางตะวันออก เพราะวาลมแรงหรือลมร้าย จะพัดมาจากทางตะวันออกก่อน ก็คือแถวจังหวัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ถ้าสังเกตว่าอากาศไม่ดี ก็จะไม่ออกเรือ”(จวนเียง พรพิเนตพงศ์, สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

คุณเส็ง แชนอ ผู้ประกอบกิจการประมงขนาดกลาง ได้เล่าให้ผู้วิจัยว่า

“ชาวพยากรณ์อากาศที่ออกอากาศทางโทรทัศน์หรือวิทยุ บางครั้งก็ฟัง บางครั้งก็ไม่ได้ฟัง แล้วแต่ว่าในขณะนั้นกำลังเปิดโทรทัศน์อยู่หรือเปล่า แต่ปกติแล้วไม่ค่อยได้ฟัง ชาวพยากรณ์อากาศหอรก...เราออกเรือ ทำอาชีพด้านประมงมามากกว่า 30 ปี เราใช้ประสบการณ์มากกว่าที่จะมาฟังชาวพยากรณ์อากาศ ก่อนจะออกเรือก็จะสังเกตท้องฟ้า มองท้องฟ้า สังเกตลม สังเกตเมฆ ว่าเป็นอย่างไร จะออกเรือได้มั๊ย แต่เท่าที่ผ่านมา ก็จะไม่ค่อยพลาด” (เส็ง แชนอ , สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตาม การเปิดรับและการรับฟังชาวพยากรณ์อากาศของผู้รับสารในกลุ่มนี้ ก็คือการใช้ประสบการณ์ส่วนตัว รวมทั้งความชำนาญในการประกอบอาชีพที่ผู้รับสารแต่ละคนสั่งสมมาในการสังเกตลักษณะอากาศ นอกจากนี้ ผลที่เกิดขึ้นจากการสังเกตลักษณะอากาศโดยการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้รับสาร มักจะไม่ค่อยผิดพลาด ดังนั้นจากเหตุผลนี้จึงเป็นเหตุผลที่สนับสนุนให้ผู้รับสารยังคงใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการสังเกตลักษณะอากาศ มากกว่าจะติดตามชาวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอ

1.2 ผู้รับสารที่เป็น *passive* และมีการติดตามชาวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอเป็นประจำ ซึ่งผู้รับสารในกลุ่มนี้เป็นผู้รับสารที่มีการติดตาม รับฟังชาวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอเป็นประจำ เนื่องมาจากผู้รับสารพิจารณาว่า การรับรู้ลักษณะอากาศ จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของตน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการเดินเรือ การประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นต้น ซึ่งผู้รับสารนั้นจะนำสิ่งที่ได้รับจากการฟังชาวพยากรณ์อากาศไปปฏิบัติ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารมาน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการตีความของผู้รับสารแต่ละคน

คุณสละ พูลเกษม ผู้ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและสวนผลไม้ จ.ตราด ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ติดตามรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอทางสื่อมวลชนเป็นประจำ ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“ปกติแล้วจะฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำเกือบทุกวัน เพราะการทำอาชีพเกษตรกรรมอย่างเรา อากาศในแต่ละฤดูกาลมีความสำคัญต่อผลผลิตที่จะออกมารวมทั้งการติดดอกออกผลของผลไม้ด้วย ในหน้าแล้งก็จะฟังว่าน้ำจะแล้งช่วงเดือนไหน แล้งยาวนานหรือเปล่า ก็จะต้องกักเก็บน้ำไว้ใช้สำหรับทำการเกษตร ในช่วงหน้าฝนก็จะฟังว่าฝนจะตกหรือไม่ตก นานเท่าใด เพราะว่าฝนจะมีผลต่อการติดดอกของลองกอง ต้องให้ลองกองอดน้ำ 15 วัน รอให้ลองกองเหี่ยว หลังจากนั้นจึงจะให้น้ำตาม ลองกองจึงจะออกดอก ในส่วนของการทำสวนยางพารา ข่าวพยากรณ์อากาศจะทำให้เราพอที่จะเดาได้ว่า จะออกไปกรีดยางได้หรือไม่ เพราะว่าถ้าออกไปกรีดยางแล้ว ฝนตก จะทำให้น้ำฝนปนกับน้ำยาง ทำให้ไม่สามารถนำมาทำเป็นยางแผ่นได้ ...แต่เมื่อใดก็ตามที่มีการแจ้งหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับพายุ หรืออันตรายจากพายุที่อาจจะเกิดขึ้น โดยเฉพาะถ้าพายุอาจจะเกิดขึ้นในบริเวณที่เราอยู่ ก็จะติดตามข่าวพยากรณ์อากาศตลอด เพราะว่าจะต้องระวังเรื่องน้ำท่วมสวนผลไม้และสวนยาง ต้องเตรียมขนของชั้นที่สูง ทั้งผลผลิต ยาฆ่าแมลง ไม้ อย่างนั้นจะละลายน้ำหมด” (สละ พูลเกษม, สัมภาษณ์ 29 ม.ค. 2542)

คุณบัณฑิต ปักชาสิน ผู้ประกอบอาชีพธุรกิจการค้าจำนำ จ.กระบี่ กล่าวว่

“รายงานพยากรณ์อากาศมีความจำเป็นต่อธุรกิจการค้าจำนำ และการทำทัวร์ทางทะเล ดังนั้นจึงติดตามการพยากรณ์อากาศทุกวัน จากทั้งทางสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวิทยุ เนื่องจากถ้าวันไหน ฟังข่าวพยากรณ์อากาศแล้ว สภาพอากาศไม่ดีมากๆ เช่นคาดว่า จะมีพายุ หรือคลื่นลมในทะเลแรงก็จะงดออกเรือ” (บัณฑิต ปักชาสิน , สัมภาษณ์ 3 ก.พ 2542)

คุณชาติรี เขียมทรัพย์ พนักงานตัวแทนจำหน่าย บริษัทเครือเจริญโภคภัณฑ์ กล่าวว่า

“ ปกติจะฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำ เพราะว่าจะต้องเดินทางออกต่างจังหวัดบ่อยๆ นอกจากนั้นในการทำหน้าที่เป็นสัตวแพทย์ด้วยนั้นจำเป็นต้องรู้ลักษณะอากาศเพื่อที่จะเตรียมการป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้นกับสัตว์ เช่นในหน้าฝน เราจะต้องติดตามว่า ฝนจะตกชุกช่วงไหน เพราะว่าอาจจะเกิดโรคกับสัตว์ได้ เช่นไก่ ก่อนฝนจะตกอากาศในโรงเรือนไก่จะอบอ้าว เมื่อฝนตก ความชื้นในโรงเรือนจะสูง ก๊าซแอมโมเนียจะเพิ่มมากขึ้นกว่าปกติทำให้ไก่เป็นโรคหลอดลมได้ ดังนั้นการฟังข่าวพยากรณ์อากาศจะทำให้เราทราบลักษณะอากาศเพื่อคอยหาวิธีทางป้องกันโรคต่างๆที่อาจจะเกิดขึ้น โดยแนะนำให้ประชาชนมีการเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ เช่น เครื่องระบายอากาศ หรือทำความสะอาดโรงเรือนอยู่เสมอไม่ให้เป็นที่สะสมของมูลสัตว์ (ชาติรี เขียมทรัพย์ , สัมภาษณ์ 21 ก.พ. 2542)

2. ผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำ (active audience) ในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ ผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำได้แก่ ผู้รับสารที่มีการติดตาม รับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำ และมีการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับลักษณะอากาศต่างๆ เพิ่มเติมจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งมีการติดต่อสื่อสารด้วยกันเองกับผู้ที่ประกอบอาชีพเดียวกัน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้รับสารกลุ่มนี้จะสังเกตได้ชัดเจนในกรณีที่สภาวะอากาศเกิดการแปรปรวน หรือเกิดภัยพิบัติ โดยกลุ่มผู้รับสารที่เป็นผู้กระทำ(active audience) โดยมีพฤติกรรมติดตาม เปิดรับ แสวงหาข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับลักษณะอากาศเพิ่มมากขึ้น คุณวินัย ภัทรเมธาวรกุล ในภาวะปกติที่สภาพอากาศไม่มีการเปลี่ยนแปลง หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย คุณวินัยจะมีการติดตามรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนเป็นประจำ แต่เมื่อใดก็ตามที่ภาวะอากาศเกิดการแปรปรวนหรือเกิดภาวะภัยพิบัติ คุณวินัยจะมีการติดตามรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศรวมทั้ง แสวงหาข่าวสารมากขึ้น

คุณวินัย ภัทรเมธาวรกุล ผู้ประกอบกิจการประมงขนาดใหญ่ กล่าวว่า

“ ปกติทางเราจะมีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศทุกวันจากทั้งทางวิทยุ และโทรทัศน์ แล้วแต่ว่า ขณะนั้นเปิดรับสื่อใดอยู่ เพื่อสังเกตลักษณะอากาศในแต่ละวัน ซึ่งใน

เรือของเราเป็นเรือใหญ่จะมีทั้งวิทยุและโทรทัศน์ นอกจากนั้นก็จะมี วิทยุสื่อสารที่ใช้ติดต่อกับเรือใหญ่ด้วยกัน แต่เมื่อใดก็ตามที่มีการแจ้งหรือประกาศเตือนเกี่ยวกับอันตรายของพายุ ทางเรือจะมีการติดตามข่าวพยากรณ์อากาศตลอด 24 ชั่วโมง ทั้งติดตามจากสื่อหลายสื่อ รวมทั้งสอบถามติดตามจากศูนย์ประมงชายฝั่ง ติดต่อกับเรือใหญ่ด้วยกันเอง เพื่อรายงานลักษณะอากาศและแลกเปลี่ยนข่าวสารกัน” (วินัย ภัทรเมธาวรรกุล, สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มผู้รับสารทั้ง 2 กลุ่ม ทั้งกลุ่มผู้รับสารที่เป็น passive และ กลุ่มผู้รับสารที่เป็น active จะมีพฤติกรรมติดตามข่าวพยากรณ์อากาศมากขึ้น ในกรณีที่สภาวะอากาศ เกิดการแปรปรวนหรือภาวะที่เกิดภัยพิบัติ ดังนั้นในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ ผู้รับสารทั้ง 2 กลุ่มจะทำการตีความลักษณะอากาศที่นำเสนอจากสื่อมวลชน เพื่อนำมาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวผู้รับสารเอง เช่นติดตามข่าวพยากรณ์อากาศมากขึ้น รวมทั้งแสวงหาข่าวสารอากาศเพิ่มเติม และปฏิบัติตามคำแนะนำต่างๆที่สื่อมวลชนนำเสนอ เช่นในกรณีที่คลื่นลมแรงหรือมีพายุ เรือเล็กควรงดออกจากฝั่ง เป็นต้น เนื่องจากสภาวะอากาศร้ายนั้น ก่อให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัย รวมทั้งความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งในการแสวงหาข่าวสารเกี่ยวกับลักษณะอากาศเพิ่มเติม นอกจากผู้รับสารจะมีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศจากสื่อมวลชนแล้ว ผู้รับสารอาจจะแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมได้จากหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ดังเช่นที่คุณวินัย ภัทรเมธาวรรกุล ได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“ที่อำเภอบ้านแหลม จะมีศูนย์วิทยุชายฝั่งที่ 35 เป็นหน่วยงานที่เป็นตัวกลางในการติดต่อระหว่างทางเรือ กับทางบ้าน เมื่อเวลาจะติดต่อสื่อสารกับทางบ้านจะต้องผ่านศูนย์นี้ นอกจากนั้นเวลาที่ต้องการทราบข้อมูลอากาศเพิ่มเติม ก็จะสอบถามจากศูนย์นี้เช่นกัน โดยทางเรือจะมีวิทยุสื่อสารเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารเวลาที่ต้องการ” (วินัย ภัทรเมธาวรรกุล ,สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

คุณจารินี วรรณนท์ ผู้ประกอบกิจการประมง อ. คุระบุรี จ.พังงา กล่าวว่

“ปกติแล้วจะฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำ จากสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุโทรทัศน์ นอกจากนั้นแล้วในภาวะ ปกติ ในเรือของเราจะมีวิทยุสื่อสาร เรียกว่า วิทยุใหญ่

โดยจะใช้ติดต่อกับทางทหารเรือ โดยจะรับข้อมูลของสถานีวิทยุทหารเรือ จ. พังงาและภูเก็ต แต่เมื่อมีประกาศเตือนเรื่องพายุ หรือวาลักษณะอากาศร้าย ทางเรือของเราจะรับฟังข่าวตลอดเวลา นอกจากนั้น จะโทรศัพท์เข้ามาสอบถามกับกรมอุตุนิยมวิทยา ที่กรุงเทพฯด้วย” (จารินี วรรณนท์ , สัมภาษณ์ 16 ม.ค. 2542)

ผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศแบ่งออกได้เป็นกลุ่มผู้รับสารที่เป็น passive โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้รับสารที่มีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นครั้งคราวและผู้รับสารที่รับฟังข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำ และกลุ่มผู้รับสารที่เป็น active เป็นกลุ่มผู้รับสารที่มีการติดตามข่าวพยากรณ์อากาศเป็นประจำและมีการแสวงหาข่าวสารเพิ่มเติมจากหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง เช่นศูนย์ประมงชายฝั่ง วิทยุทหารเรือ เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลต่อการติดตามรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศ

ผู้รับสารจะเกิดพฤติกรรมการติดตาม เปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอากาศซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามการตีความของผู้รับสารแต่ละคน ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดรับ ติดตามรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศนั้น มีอยู่หลายปัจจัยด้วยกัน คือ

1. อาชีพ อาชีพเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดตามหรือเปิดรับข่าวสารที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอากาศกล่าวคือ ผู้ที่ประกอบอาชีพที่จะต้องมีส่วนสัมพันธ์กับลักษณะอากาศ อาทิ เช่น การทำอาชีพประมง การเดินเรือ การทำธุรกิจทางทะเล การประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นต้น จะมีแนวโน้มในการเปิดรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศมากกว่าผู้ที่ประกอบอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยลักษณะลมฟ้าอากาศ เนื่องจากว่า การรับรู้ลักษณะอากาศนั้นจะเป็นผลดีต่อการประกอบอาชีพรวมทั้งสามารถกำหนดผลผลิตที่จะเป็นแหล่งที่มาของรายได้ นอกจากนี้ การรับรู้สภาพอากาศล่วงหน้ายังเป็นผลดีในเรื่องของความปลอดภัยทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินของผู้ที่ประกอบอาชีพทางทะเล และสามารถที่จะเตรียมพร้อมและป้องกันอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

2. ประสบการณ์ของผู้รับสาร ประสบการณ์ส่วนตัวและความชำนาญของผู้รับสารมีผลต่อพฤติกรรมการเปิดรับและติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ เนื่องจากผู้รับสารบางคนนั้นใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการสังเกตลักษณะอากาศมากกว่าที่จะติดตามข่าวพยากรณ์อากาศที่นำ

เสนอทางสื่อมวลชน นอกจากนั้น ผลที่เกิดจากการสังเกตและใช้ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้รับสารมักจะไม่ค่อยผิดพลาด ดังนั้น จึงเป็นเหตุผลที่สนับสนุนให้ผู้รับสารยังคงใช้ประสบการณ์ส่วนตัวในการตัดสินลักษณะอากาศมากกว่าที่จะติดตามจากสื่อมวลชน

3. *เนื้อหาในข่าวพยากรณ์อากาศ* บ่อยครั้งที่ผู้รับสารให้ความเห็นว่าเนื้อหาของข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอไม่น่าสนใจ และมักจะไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์กับการประกอบอาชีพของตนได้มากเท่าใดนัก เช่น เรื่องของการรายงานอุณหภูมิ จากการสอบถามกลุ่มผู้รับสารพบว่า เนื้อหาที่ข่าวพยากรณ์อากาศนำเสนอที่ผู้รับสารจะใช้ประโยชน์ได้จากเนื้อหาบางประเด็นเท่านั้น เช่น ถ้าเป็นผู้ประกอบอาชีพการเดินเรือหรือทำประมงก็จะใช้ข้อมูลส่วนที่เป็นการรายงาน คลื่นลม ความสูงของคลื่น เป็นต้น

4. *ความไม่แม่นยำของการพยากรณ์อากาศ* เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการติดตาม เปิดรับข่าวพยากรณ์อากาศของผู้รับสาร เนื่องจากผู้รับสารบางคนให้ความเห็นว่า การพยากรณ์อากาศไม่แม่นยำ ดังเช่น คุณ งามแจ้ง พรพิเนตพงศ์ ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ไม่ค่อยติดตามข่าวพยากรณ์อากาศได้เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า “การพยากรณ์ก็คือการเดา... บางครั้งพยากรณ์อากาศบอกว่ามีฝนแต่พอออกเรือไปจริง ๆ ก็ไม่มีฝนเลย” จะเห็นได้ว่าการพยากรณ์อากาศที่ไม่แม่นยำส่งผลให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมการเปิดรับในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศน้อยลงไปด้วย

5. *เหตุการณ์ภัยพิบัติ* เหตุการณ์ภัยพิบัติเป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีผลในการดึงดูดให้ผู้รับสารมีการเปิดรับและติดตามข่าวพยากรณ์อากาศเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากเหตุการณ์ภัยพิบัติดังกล่าวนั้นอาจจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้รับสารทั้งเรื่องของการประกอบอาชีพและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ดังนั้น ผู้รับสารจึงต้องมีการเปิดรับและติดตามข่าวพยากรณ์อากาศมากขึ้น

จะเห็นได้ว่าปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในเรื่องของอาชีพ ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้รับสาร เนื้อหาในข่าวพยากรณ์ ความไม่แม่นยำของข่าวพยากรณ์อากาศ รวมทั้งเหตุการณ์ภัยพิบัติ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ผู้รับสารมีพฤติกรรมการเปิดรับ ติดตาม รับฟังข่าวพยากรณ์อากาศมากขึ้นแตกต่างกันไป นอกจากนั้น ยังขึ้นอยู่กับตัวผู้รับสารแต่ละคนด้วยที่จะตีความและนำข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นไปเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับสารเองมากขึ้นน้อยเพียงใด

ความถูกต้อง และความน่าเชื่อถือในข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน

ข่าวพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนแต่ละประเภท เป็นข้อมูลลักษณะอากาศที่มาจากแหล่งข่าวเดียวกัน คือ กรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการตรวจวัดสภาพอากาศ ซึ่งในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศนั้น การที่ผู้รับสารจะมีความเชื่อถือในข่าวพยากรณ์อากาศมากน้อยเท่าใดนั้น จะต้องพิจารณาตัวแปรต่างๆ ในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ ตั้งแต่ในส่วนของแหล่งข่าว คือกรมอุตุนิยมวิทยา ในฐานะที่เป็นแหล่งข่าวที่สำคัญของสื่อมวลชนในการนำมาผลิตเป็นข่าวพยากรณ์อากาศ ตัวสื่อมวลชน ในฐานะที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รับสาร ตัวเนื้อหาสาร ในฐานะที่เป็นผลผลิตของสื่อมวลชนและมุ่งที่จะนำเสนอสู่ผู้รับสาร และตัวแปรสุดท้ายในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศคือ ตัวผู้รับสารที่จะนำสิ่งที่ได้รับฟัง รัชชมไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองมากน้อยเพียงใดซึ่งความถูกต้องและความแม่นยำ ในข่าวพยากรณ์อากาศ ทำให้ผู้รับสารเกิดความมั่นใจในตัวของข้อมูลข่าวสารที่มาจากแหล่งข่าวที่เชื่อถือได้ นอกจากนี้ทำให้ผู้รับสารเกิดการปฏิบัติตามคำแนะนำต่าง ๆ ที่แหล่งข่าวทำการนำเสนอผ่านมายังสื่อมวลชน ซึ่งในส่วนนี้จะเป็นผลดีต่อตัวผู้รับสารเองเพื่อนำข้อมูลที่ได้รับมานั้น มาปฏิบัติเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นได้

จากการศึกษาผู้รับสารในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ พบว่า ผู้รับสารจะมีความเชื่อถือกับรายงานพยากรณ์อากาศที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชนค่อนข้างน้อยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือในข่าวพยากรณ์อากาศ สามารถจำแนกได้ คือ

1. แหล่งข่าว ในส่วนของแหล่งข่าวของสื่อมวลชนในการนำมาผลิตเป็นข่าวพยากรณ์อากาศ คือ กรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งจากการที่กรมอุตุนิยมวิทยา ไม่สามารถที่จะพยากรณ์อากาศโดยระบุตำแหน่งและเวลาที่แน่นอนที่จะเกิดลักษณะทางอากาศต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ อาจเนื่องมาจากเทคโนโลยีของทางกรมอุตุนิยมวิทยาในการตรวจสภาพอากาศ นอกจากนั้นการใช้เรดาร์ในการตรวจอากาศ เพื่อที่จะคาดการณ์ว่า ฝนจะตกในบริเวณใดนั้น ทางกรมอุตุนิยมวิทยาไม่สามารถคาดเดาได้ล่วงหน้าเป็นระยะเวลาอันยาวนาน เพียงแต่สามารถพยากรณ์ได้ในระยะเวลาไม่เกินครึ่งชั่วโมงเท่านั้น ซึ่งจากเทคโนโลยีที่ไม่ทันสมัยเท่าที่ควร รวมทั้งการที่กรมอุตุนิยมวิทยา ไม่

สามารถที่จะพยากรณ์ตำแหน่งที่จะเกิดลักษณะอากาศได้อย่างแม่นยำและแน่นอน ซึ่งในส่วนนี้จะส่งผลให้ผู้รับสารมีความน่าเชื่อถือของในข่าวพยากรณ์อากาศค่อนข้างน้อย

คุณวินัย ภัทรเมธาวรกุล ผู้ประกอบกิจการเรือประมงขนาดใหญ่ กล่าวว่า

“ข้อมูลส่วนใหญ่ที่มาจากกรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานราชการ ซึ่งก็เชื่อถือได้ การออกเรือก็จะไม่เสี่ยง แต่บางครั้งก็จะเจอเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึง ซึ่งในรายงานพยากรณ์อากาศไม่สามารถบอกได้ เช่น เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมา ออกเรือไปแถวจังหวัดนครศรีธรรมราช มีลมพัดมา เป็นลมวูบๆ ซึ่งมาได้อย่างไรก็ไม่รู้ เรือก็จม เพิ่งจะถูกขึ้นมาได้ไม่กี่วันนี้เอง” (วินัย ภัทรเมธาวรกุล , สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

2. เนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศ จากการใช้เทคโนโลยีในการพยากรณ์อากาศ ที่ไม่สามารถพยากรณ์ได้ในพื้นที่ที่แน่นอน แต่จะเป็นการพยากรณ์ลักษณะอากาศในลักษณะกว้างๆ ไม่มีการเจาะจงลงไปเฉพาะแต่ละพื้นที่ ส่งผลให้เนื้อหาลักษณะอากาศที่ทางกรมอุตุนิยมวิทยาส่งมาให้กับสื่อมวลชนนั้น มีเนื้อหาในลักษณะที่รายงานในพื้นที่ที่กว้าง ๆ เป็นภูมิภาค ดังนั้นจึงทำให้ผู้รับสารมีความเชื่อถือในรายงานลักษณะอากาศนั้นค่อนข้างน้อย เนื่องจากผู้รับสารไม่สามารถที่จะคาดเดา หรือพยากรณ์อากาศในพื้นที่ที่ตนอาศัยอยู่ได้อย่างแน่นอน

นอกจากนั้นคำแต่ละคำที่ปรากฏในข่าวพยากรณ์อากาศเป็นศัพท์เฉพาะ โดยจะเป็นคำศัพท์ที่เป็นข้อตกลงร่วมกันขององค์กรอุตุนิยมวิทยาโลก ซึ่งคำแต่ละคำที่ปรากฏในข่าวพยากรณ์อากาศ จะมีความหมายเฉพาะของตัวในตัวของมันเอง และก่อนที่เจ้าหน้าที่พยากรณ์อากาศจะมีการทำนายลักษณะอากาศต่าง ๆ นั้นเพื่อที่จะส่งเนื้อหาอากาศมาให้กับหน่วยงานต่าง ๆ นั้น เจ้าหน้าที่ในกองพยากรณ์อากาศจะต้องนำสถิติตัวแปรทางอากาศต่างๆ ที่วัดได้มาอิงกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เสมอ ส่งผลให้เนื้อหาข่าวพยากรณ์ลักษณะอากาศที่ทางกรมอุตุนิยมวิทยา ส่งมาให้กับสื่อมวลชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ ดูเหมือนว่า ไม่มีความแตกต่างกัน และจากการที่คำที่ปรากฏในข่าวพยากรณ์อากาศนั้น เป็นคำที่มีความหมายในตัวของมันเอง ดังนั้น การที่ผู้รับสารจะเข้าใจความหมายในเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศ ผู้รับสารจะต้องเข้าใจที่มาของคำๆ นั้น ด้วยเหตุผลที่กล่าวมานั้นจึงส่งผลให้ข่าวพยากรณ์อากาศนั้น ไม่น่าสนใจและไม่น่าติดตาม

3. **สื่อมวลชน** ในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างแหล่งข่าวกับผู้รับสาร ดังนั้นสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ผลิตข่าวพยากรณ์อากาศเพื่อเผยแพร่สู่ประชาชนนั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ตนเป็นผู้นำเสนอ เนื่องจากถ้าผู้ที่ทำการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศเป็นผู้ที่มีความรู้ ในเรื่องที่น่าเสนอ จะส่งผลให้เกิดความน่าเชื่อถือ ทั้งในส่วนของผู้ที่ทำหน้าที่นำเสนอบรรยากาศและความน่าเชื่อถือในเนื้อหาที่น่าเสนอด้วย ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศนั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษามาทางอุตุนิยมวิทยาโดยตรง แต่จะเป็นผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานในส่วนของการผลิตข่าวพยากรณ์อากาศ ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวของทางสถานี เจ้าหน้าที่กราฟฟิก เป็นต้น ซึ่งเจ้าหน้าที่บางคนก็สนใจอาจจะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตัวเอง ดังนั้น ในส่วนของผู้ที่ทำหน้าที่รับผิดชอบในการนำเสนอข่าวพยากรณ์อากาศ ควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ทางด้านอุตุนิยมวิทยา เพื่อที่จะสามารถนำเสนอเนื้อหาได้อย่างถูกต้องและชัดเจน ซึ่งจะส่งผลให้ข่าวพยากรณ์อากาศที่น่าเสนอผ่านสื่อมวลชน มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

4. **ผู้รับสาร** ในฐานะที่ผู้รับสารเป็นผู้ที่บริโภคเนื้อหาสารที่สื่อมวลชนนำเสนอ ในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศ จากการที่ผู้รับสารไม่เข้าใจความหมายของคำแต่ละคำที่ปรากฏในข่าวพยากรณ์อากาศ จึงทำให้ผู้รับสารข่าวพยากรณ์อากาศ รู้สึกว่าข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอไม่น่ามีความแตกต่างกัน ทำให้ผู้รับสารเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย ดังนั้นจึงทำให้ความน่าสนใจที่มีต่อข่าวพยากรณ์อากาศที่น่าเสนอผ่านสื่อมวลชนของผู้รับสารลดน้อยลง

นอกจากนั้น การที่ผู้รับสารเกิดความรู้สึกว่า ข่าวพยากรณ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอไม่น่ามีความแม่นยำ ส่งผลให้ผู้รับสารไม่เกิดพฤติกรรมการติดตามเนื้อหาข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอตามที่คุณงวนเม็ง พรพิเนตพงศ์ ได้กล่าวว่า

“ข่าวพยากรณ์อากาศไม่ค่อยแน่นอน การพยากรณ์ก็คือการเดา ส่วนใหญ่จะใช้ประสบการณ์ ความชำนาญที่มีอยู่ในตัวมากกว่า เราออกเรือมากกว่า 25 ปี ก่อนจะออกเรือก็จะอาศัยการมองท้องฟ้า ถ้าเมฆตั้งเค้าหนักก็จะกลับเข้าฝั่ง เพราะบางครั้งพยากรณ์บอกว่ามีฝน แต่พอออกเรือไปจริงๆก็ไม่มีฝนเลย” (งวนเม็ง พรพิเนตพงศ์ , สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

จากการที่ผู้รับสารมีความเชื่อถือกับข่าวพยากรณ์อากาศที่สื่อมวลชนนำเสนอค่อนข้างน้อย ดังนั้น ผู้รับสารจะมีการแสวงหาข้อมูลจากช่องทางอื่นๆแทน ในส่วนผู้ประกอบการประมง จะมีการติดต่อสื่อสารด้วยกันเองระหว่างเรือประมงเพื่อสอบถามลักษณะอากาศ โดยใช้วิทยุสื่อสารที่มีอยู่ในเรือที่เรียกว่า “มุดดำ” ซึ่งเป็นวิทยุสื่อสารที่ใช้ทั้งในเรือประมงขนาดเล็กและเรือประมงขนาดใหญ่ โดยเรือประมงขนาดใหญ่จะมีวิทยุสื่อสารขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นมาเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับเรือประมงขนาดใหญ่ด้วยกันเองรวมทั้งติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานราชการอื่นๆ ด้วย คุณง้วนเผิง พรพิเนตพงศ์ เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“ในเรือจะมีวิทยุสื่อสาร เรียกว่า มุดดำ ใช้คุยกับเรือต่างๆ ทางมหาชัย (จังหวัดสมุทรสาคร) และทางแมกกลอง (จังหวัดสมุทรสงคราม) เพราะวาลมต่างๆ จะมาทางมหาชัยก่อน ถ้าทางมหาชัยมีลมแรงหรือคลื่นลมใหญ่ เขาก็จะแจ้งมาทางวิทยุ มุดดำ ทางเราก็จะเตรียมตัวได้ทัน เพราะวากว่าที่ลมจากมหาชัยมาถึงบ้านแหลมก็จะใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง” (ง้วนเผิง พรพิเนตพงศ์ , สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

คุณวินัย ภัทรเมธาวรกุล เล่าให้ผู้วิจัยฟังว่า

“ที่อำเภอบ้านแหลมจะมีศูนย์วิทยุชายฝั่ง เป็นศูนย์ที่ 35 โดยจะใช้วิทยุสื่อสารในเรือเพื่อสื่อสารกับศูนย์นี้ขณะที่ออกเรืออยู่กลางทะเล ในส่วนของทางบ้านก็จะสื่อสารกับศูนย์นี้เช่นกัน โดยจะทำกาหนดเวลาการสื่อสารระหว่างทางเรือกับทางบ้าน โดยทางบ้านจะสามารถติดตามการเคลื่อนไหวของเรือโดยสอบถามจากศูนย์นี้ แต่ตอนนี้ที่บ้านจะซื้อวิทยุสื่อสารจากศูนย์มาไว้ที่บ้าน เพื่อการติดต่อโดยไม่ต้องผ่านศูนย์ นอกจากนั้นแล้วถึงเวลาที่มีพายุใหญ่ เรือประมงต่างๆที่ออกเรืออยู่ในน่านน้ำลึก จะมีการรวมกลุ่มเป็น group ซึ่งจะมีการติดต่อสื่อสารกันว่าขณะนี้ลมแรงมาก คลื่นสูง ลมขณะนี้อยู่ไม่ได้ ทางเรือที่ออกทะเลก็จะรีบเข้าฝั่ง หรือนาที่กำบัง” (วินัย ภัทรเมธาวรกุล , สัมภาษณ์ 17 ม.ค. 2542)

คุณจารินี วรานนท์ ผู้ประกอบการประมง อ.คุระบุรี จ. พังงา กล่าววว่า

“ในส่วนของเรือใหญ่ของเรา จะมีวิทยุสื่อสาร เรียกว่า วิทยุใหญ่ ซึ่งจะมีเป็นหมื่นๆ ช่อง ซึ่งจะใช้ติดต่อสื่อสารกับทางทหารเรือซึ่งเราจะมีของประจำอยู่ เป็น

code ของทางทหารเรือของจังหวัดต่างๆ แต่ส่วนใหญ่ของเราจะรับของทหารเรือ จ. ภูเก็ต และพังงาซึ่งข้อมูลที่รายงานก็จะแตกต่างกันไปตามแต่ละสถานที่ นอกจากนั้นก็จะฟังจากสถานีอุตุนิยมวิทยา จ.ภูเก็ตและพังงาด้วย” (จารินี วรรณนท์ , สัมภาษณ์ 16 ม.ค. 2542)

จะเห็นว่าผู้รับสาร จะมีการรับฟังข่าวพยากรณ์อากาศที่ส่งมาจากสื่อมวลชน ประกอบกับการใช้ประสบการณ์ส่วนตัวและความชำนาญในการสังเกตสภาพลมฟ้าอากาศ และการใช้การติดต่อสื่อสารกันเองระหว่างผู้ประกอบการเดียวกัน รวมทั้งมีการใช้ข้อมูลอากาศจากหน่วยงานที่มีความน่าเชื่อถือ และมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพของตน ไม่ว่าจะเป็นสถานีอุตุนิยมวิทยาประจำจังหวัด หรือการใช้ศูนย์ประมงชายฝั่งในการสอบถามข้อมูลอากาศ

ในการที่จะทำให้ข่าวพยากรณ์อากาศที่น่าเสนอทางสื่อมวลชนนั้นมีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือนั้น จะต้องมีความสัมพันธ์กันในกระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศเริ่มต้นตั้งแต่ตัวแหล่งข่าวที่จะต้องมีความถูกต้อง แม่นยำในการพยากรณ์ เนื้อหาในข่าวพยากรณ์อากาศจะต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ ตัวสื่อมวลชนจะต้องมีความรู้ในเรื่องของอุตุนิยมวิทยา และตัวผู้รับสารที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่างๆที่สื่อมวลชนนำเสนอ ซึ่งถ้าองค์ประกอบทั้ง 4 ขั้นตอนมีความสัมพันธ์กันแล้ว กระบวนการสื่อสารข่าวพยากรณ์อากาศครั้งนั้นจะมีความหมายต่อผู้รับสารมากขึ้น

ความวิตกกังวลของผู้รับสารกับการเสนอข่าวของสื่อมวลชน

สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการรายงานเหตุการณ์ สภาวะแวดล้อมให้กับประชาชนได้ทราบ ซึ่งตามที่เดนิส แมคควอล(Denis McQuail,1981) กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ที่พึงประสงค์ของสื่อมวลชนต่อสังคมที่สำคัญ คือ การให้ข่าวสาร เป็นการให้ข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์และสถานการณ์ในสังคมและโลก จะเห็นได้ว่า หน้าที่ที่สำคัญของสื่อมวลชนคือการนำเสนอเหตุการณ์ ต่างๆให้ประชาชนทราบ ในส่วนของข่าวพยากรณ์อากาศ สื่อมวลชนมีหน้าที่ในการรายงานข่าวสารเกี่ยวกับลักษณะอากาศ ทั้งในภาวะปกติและภาวะภัยพิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีที่เกิดภาวะภัยพิบัติ สื่อควรที่จะมีการนำเสนอที่แตกต่างไปจากภาวะปกติ ก็คือ มีการ

เตือนภัยและการให้คำแนะนำให้กับประชาชนในการที่จะระมัดระวัง และเตรียมพร้อมภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้น

ในขณะเดียวกัน สื่อมวลชนที่นำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับรายงานลักษณะอากาศ อาจจะไม่ได้นำถึงผลของการนำเสนอข่าวนั้นๆ ออกไป ซึ่งบางครั้งการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน อาจสร้างความวิตกกังวลให้กับผู้รับสาร รวมทั้งอาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติได้ด้วย

กรณีที่ดีคืออธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยาและเป็นหนึ่งในคณะกรรมการแผ่นดินไหวแห่งชาติ นายสมิทธ ธรรมสโรช ออกมาให้ข่าวกับสื่อมวลชน กรณีอาจเกิดคลื่นยักษ์ชุนามิขึ้นในประเทศไทย โดยเฉพาะจังหวัดในแถบภาคใต้ฝั่งตะวันตก โดยมีการเตือนให้ประชาชนมีการเตรียมตัว และเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันภัยพิบัติที่อาจจะเกิดขึ้น ดังตัวอย่างข่าวที่นำเสนอทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 9 อ.ส.ม.ท.

“อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยาย้ำเตือนให้ระวังคลื่นชุนามิที่อาจสร้างความเสียหายในพื้นที่ภาคใต้ นายสมิทธ ธรรมสโรช รองปลัดกระทรวงคมนาคมกล่าวว่า มีแนวโน้มที่จะเกิดคลื่นยักษ์ชุนามิทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก ฝั่งทะเลอันดามัน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์แผ่นดินไหวใต้ทะเล โดยเกิดเป็นวัฏจักรในรอบ 80 ปีต่อ 1 ครั้ง และความรุนแรงขึ้นอยู่กับขนาดของแผ่นดินไหวและระยะห่างจากฝั่ง โดยอาจเกิดขึ้นติดๆกันถึง 2 ลูก ทั้งนี้ ข้อมูลของสถาบันวิจัยแผ่นดินไหวในสหรัฐอเมริกา บันทึกว่า เคยเกิดคลื่นชุนามิที่ทะเลอันดามันเมื่อปี 2457 และ 2476 จึงน่าเป็นห่วงว่า หากเกิดขึ้นอีกครั้งอาจจะรุนแรงมากกว่าที่เคยเกิดขึ้นที่ปาปัวนิวกินี โดยเฉพาะที่จังหวัดภูเก็ต พังงา และระนอง จึงขอให้เตรียมพร้อมเพราะปัจจุบันยังไม่มีเครื่องตรวจวัดได้ว่าจะเกิดเมื่อใด”
(สถานีวิทยุโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 9 อ.ส.ม.ท. , วันที่ 14 ส.ค. 2541)

วอร์แมน(Wurman,1989) มีความเห็นว่า รูปแบบของเหตุการณ์ที่สื่อมวลชนนำเสนอ มีอิทธิพลที่ทำให้เรารู้สึกมั่นคง ปลอดภัย และขณะเดียวกันสื่อมวลชนทำให้เรารู้สึกว่า เราตกเป็นเหยื่อของโรคภัยหรืออุบัติเหตุต่างๆ ซึ่งระดับของความรู้สึกว่าตัวเองเสี่ยงต่อการตกเป็นเหยื่อที่แต่ละคนรู้สึกได้จากข่าวสารนั้นๆ จะขึ้นอยู่กับการตีความเหตุการณ์ที่บุคคลแต่ละคนจะนำไปเปรียบเทียบกับสิ่งที่ตนคุ้นเคยหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับเขาได้

ซึ่งจากการที่อดีตอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยาออกมาให้ข่าวกับสื่อมวลชน กรณีอาจจะเกิดคลื่นยักษ์ซึนามิได้ในเขตภาคใต้ฝั่งทะเลอันดามัน ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวโดยเฉพาะแถบจังหวัดภูเก็ต นั้นเกิดความหวาดวิตกเป็นอย่างมาก เนื่องจากบริเวณจังหวัดภูเก็ต ตั้ง ฟังงา กระบี่ เป็นบริเวณที่มีการระบุอย่างชัดเจนว่า อาจจะเกิดผลกระทบมากที่สุด ส่งผลให้ชาวภูเก็ตและประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงมีการตื่นตัวและอพยพย้ายถิ่นไปอยู่ในที่ที่ปลอดภัย รวมทั้งไม่กล้าที่จะออกไปประกอบอาชีพกลางทะเลด้วย

รูปแบบการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนกับการสร้างความวิตกกังวล

ริชาร์ด ซูล วอร์แมน (Richard Sual Wurman, 1989) กล่าวว่าความวิตกกังวลจากข้อมูลข่าวสาร เป็นเหมือนช่องว่างระหว่างความเข้าใจกับสิ่งที่เราควรจะเข้าใจเป็นจุดบอด (black hole) ที่เกิดขึ้นระหว่างข้อมูล (data) กับความรู้ (knowledge) ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อข่าวสารนั้น ๆ ไม่ได้บอกในสิ่งที่เราต้องการรู้หรือจำเป็นต้องรู้

การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนกรณีการเกิดคลื่นยักษ์ซึนามิ มีผลต่อการสร้างความวิตกกังวลให้กับประชาชน ไม่เพียงแต่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดปรากฏการณ์นั้น ชาวกรณีการเกิดคลื่นยักษ์ซึนามิยังสร้างความหวาดวิตกให้กับบุคคลต่าง ๆ ที่กำลังจะเดินทางมายังพื้นที่นั้น ๆ ด้วย เราสามารถแบ่งรูปแบบการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนกรณีการเกิดคลื่นซึนามิ ในการสร้างความหวาดวิตกกังวลออกได้เป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนเรื่องของการให้ข่าวของผู้เชี่ยวชาญ กรณีการเกิดคลื่นซึนามิ จากการที่สื่อมวลชนนำเสนอในเรื่องของการให้ข่าวของ นายสมิทธิ ธรรมสโรช ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยา และเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในเรื่องแผ่นดินไหวโดยออกมาให้ข่าวว่า ประเทศไทยอาจจะเกิดคลื่นยักษ์ซึนามิได้ ดังนั้นเมื่อนายสมิทธิออกมาให้ข่าวในเรื่องดังกล่าว ทำให้ประชาชนมีความเชื่อถือในเนื้อหาข่าวที่นายสมิทธิกล่าว เนื่องจากนายสมิทธิเป็นผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งในกรมอุตุนิยมวิทยา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่เชี่ยวชาญในเรื่องของลมฟ้า อากาศ และแผ่นดินไหว ดังนั้นเมื่อตัวผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและเป็นที่น่าเชื่อถือ ส่งผลให้ประชาชนมีความเชื่อถือในเนื้อหาที่มาจากผู้ให้ข้อมูลด้วยเช่นกัน ซึ่งในส่วนนี้เป็นการสร้างความวิตกกังวลให้กับผู้รับสารได้เช่นกัน

2. การนำเสนอความรุนแรงของปรากฏการณ์ จากการศึกษาที่สื่อมวลชนนำเสนอความรุนแรงของปรากฏการณ์คลื่นยักษ์ซุนามิ ไม่ว่าจะจะเป็นความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินกรณีการเกิดคลื่นยักษ์ซุนามิที่เกาะปาปัวนิวกินี หรือการคาดทำนายความรุนแรงของคลื่นยักษ์ที่อดีตอธิบดีกรมอุตุฯ ออกมากล่าวให้กับประชาชนได้ทราบ ทำให้ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่คาดว่าจะเป็พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปรากฏการณ์นั้นตีความและจินตนาการถึงผลที่จะเกิดขึ้นจริง ซึ่งจากการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน เกี่ยวกับความรุนแรงของปรากฏการณ์เป็นการสร้างความวิตกกังวลให้กับประชาชน โดยความวิตกกังวลของประชาชนนั้นจะแสดงออกมาในพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การอพยพย้ายถิ่นของชาวภูเก็ต ซึ่งเป็นพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดคลื่นยักษ์ซุนามิ เป็นต้น

ตัวอย่างการให้ข่าวของนายสมิทธิ ธรรมสโรช ที่แสดงถึงความรุนแรงของปรากฏการณ์คลื่นยักษ์

“ชี้คลื่นยักษ์ยิ่งกว่าปาปัวถล่มไทย อดีตอธิบดีกรมอุตุฯ สมิทธิ ธรรมสโรช ออกโรงเตือนระวังการเกิดคลื่นยักษ์”ซุนามิ”รอบสอง ทางภาคใต้ฝั่งตะวันตก หลังเคยเกิดที่ปาปัวนิวกินี เมื่อเดือนกรกฎาคม คราชีวิตคนไปหลายพันศพ ระบุถ้าเกิดในไทยจะรุนแรงกว่าเดิมถึง 100 เท่า ผู้รับผิดชอบควรเตรียมการรับมือไว้แล้ว เพราะมีแนวโน้มที่จะเกิดเร็วขึ้น ทว่าที่ผ่านมาไม่ค่อยมีใครเชื่อ ระวังจะเสียใจภายหลัง โดยเฉพาะภูเก็ตอันตรายที่สุด” (หนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 13 ส.ค. 2541, หน้า 11)

3. การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในลักษณะการขัดแย้งกัน จากการศึกษาที่สื่อมวลชนมีการนำเสนอข่าวคลื่นยักษ์ซุนามิ ทั้งในส่วนของผู้ที่คาดว่าจะเกิดคลื่นยักษ์ซุนามิ และความคิดเห็นในส่วนของผู้ที่คัดค้านนั้น จะเป็นการสร้างความหวาดวิตกกังวลให้กับประชาชนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากสื่อมวลชนนำเสนอข้อมูลที่มีลักษณะการขัดแย้งกัน ดังนั้นประชาชนจึงเกิดความไม่มั่นใจในข้อมูลว่า ข้อมูลใดมีความถูกต้องและจะเชื่อถือข้อมูลใด ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนรูปแบบนี้ เป็นการเพิ่มความวิตกกังวลให้กับประชาชนเพิ่มมากขึ้น ดังตัวอย่างข่าวที่แสดงให้เห็นถึงความคิดเห็นที่ขัดแย้งของผู้เชี่ยวชาญทางอุตุนิยมวิทยา ในกรณีการเกิดคลื่นซุนามิ

“โดยคำเตือนของนายสมิทธิมีว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะเกิดคลื่นยักษ์ “ซุนามิ”อย่างที่เคยเกิดในปาปัวนิวกินีเมื่อเดือน กรกฎาคมที่ผ่านมา จนทำให้มีผู้เสียชีวิตเป็น

พันมาแล้ว นายสมิทธ ยังกล่าวด้วยว่า บริเวณภาคใต้ชายฝั่งทะเลอันดามันของไทย เป็นจุดที่อันตรายมาก เพราะอยู่ในแนวเปลือกโลกที่เกิดแผ่นดินไหว เมื่อปี 2536” (จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 14 ส.ค. 2541 , หน้า 5)

ทางด้านนายมนูญ เรื่องกฤษฎ อธิบดีกรมอุตุนิยมวิทยาคนปัจจุบัน กล่าวว่า

“สำหรับปรากฏการณ์แผ่นดินไหวที่ทำให้เกิดคลื่นยักษ์ในประเทศไทย และโอกาสเกิดคลื่นยักษ์นั้นมีน้อยมาก จากสถิติเก่าๆ ที่เรามี ยังไม่เคยปรากฏว่ามีคลื่นยักษ์ เกิดในประเทศไทย และโอกาสที่จะเกิดก็แทบจะเป็นไปไม่ได้ โดยเฉพาะใต้ท้องทะเลของไทย และศูนย์กลางแผ่นดินไหวในทะเลอันดามันก็มีน้อยมาก นานๆถึงจะเกิดสักครั้ง ถึงเกิดก็เล็กน้อยไม่รุนแรง” (จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 15 ส.ค. 2541 , หน้า 13)

ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำเสนองานกรณีการเกิดคลื่นยักษ์ชุนามิของสื่อมวลชน

จากการนำเสนองานของสื่อมวลชนกรณีการเกิดคลื่นชุนามิ ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นตัวประชาชน วิธีการดำเนินชีวิต รวมทั้งการท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่มาของรายได้ จำนวนมหาศาลของประเทศ

1. *ผลกระทบต่อการท่องเที่ยว* เมื่อสื่อมวลชนนำเสนองานกรณีการเกิดคลื่นยักษ์ชุนามิในประเทศไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย กล่าวคือนักท่องเที่ยวจำนวนมากไม่กล้าที่จะเดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณที่คาดว่าจะเกิดคลื่นยักษ์ นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวที่พักในบริเวณพื้นที่เสี่ยงที่อาจจะเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ต่างก็เดินทางออกจากพื้นที่นั้น ดังตัวอย่างข่าว

“นายอนุภาพ ธีร์รัฐ ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคใต้เขต 4 กล่าวว่า อยากขอร้องให้สื่อมวลชนระมัดระวังเรื่องการนำเสนองาน เพราะอาจเกิดผลกระทบต่อนักท่องเที่ยว.... การออกข่าวอย่างนี้ ทำให้นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาประเทศไทยเกิดความไม่มั่นใจเหตุการณ์ที่เป็นข่าว และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในภาคใต้ ซึ่งตอนนี้เรากำลังประสบความสำเร็จอย่างสูง มีนักท่องเที่ยวเข้ามาจำนวนมาก อัตรา

ห้องพักอยู่ในระดับ 90 - 100 เปอร์เซนต์”(จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 15 ส.ค. 2541 , หน้า 13)

“ภายหลังจากมีข่าวเตือนการเกิดคลื่นยักษ์ซุนามิ ปรากฏว่าบรรดานักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ตามโรงแรมริมชายหาด จ.ภูเก็ต ต่างพากันเช็คเอาท์ออกจากโรงแรมริมชายหาด จ.ภูเก็ต” (จากหนังสือพิมพ์ ข่าวสด วันที่ 15 ส.ค. 2541 , หน้า 13)

“ผู้สื่อข่าวรายงานจากจังหวัดตรังว่า จากกระแสของการเกิดคลื่นยักษ์ซุนามิ ในภาคใต้ฝั่งตะวันตกนั้น ได้ส่งผลกระทบต่อผู้คนที่อาศัยอยู่ริมฝั่ง โดยการตระเวนของผู้สื่อข่าวไปตามชายหาดในพื้นที่อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเสี่ยงในการที่จะได้รับผลกระทบในจุดหนึ่ง ปรากฏว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าพื้นที่น้อยมาก ทั้งๆที่เขตนี้เป็นสถานที่ที่ท่องเที่ยวทางทะเล” (จากหนังสือพิมพ์บ้านเมืองวันที่ 17ส.ค.2541, หน้า 8)

2. ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน จากการศึกษาที่สื่อมวลชนนำเสนอข่าวกรณีการเกิดคลื่นซุนามิ ส่งผลให้วิถีชีวิตของคนในพื้นที่เหล่านั้นเปลี่ยนไปทั้งในเรื่องของการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต กล่าวคือ ชาวประมงไม่กล้าที่จะออกทะเลเพื่อจับสัตว์น้ำ รวมทั้งมีการอพยพย้ายถิ่นของประชาชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติ เช่น

“ในหมู่บ้านอื่นๆ เช่น หมู่บ้านเจ้าไหม หมู่บ้านมดตะนอย หมู่บ้านบางคางควา หมู่บ้านแหลมไทร ซึ่งอยู่นอกฝั่งออกไปไกลๆ หรือตามเกาะมุก เกาะกระดาน เกาะลิบง ชาวบ้านประกอบอาชีพประมงด้วย ต่างก็ตกใจกับข่าวนี้ และไม่ค่อยที่จะกล้าออกไปหาปลาใกล้ ๆ ฝั่ง จะเห็นภาพเรือจอดอยู่ริมฝั่งกันเป็นจำนวนมาก ยิ่งหากมีฝนหรือท้องฟ้ามีดครึ้มเมื่อใด ชาวบ้านจะรู้สึกหวาดวิตกโดยทันที” (จากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันที่ 17 ส.ค. 2541 , หน้า 9)

“ที่หมู่บ้านเชิงทะเล อ.กลาง บ้านสะพาน อ.เมือง จ.ภูเก็ต ก็ได้มีชาวบ้านบางส่วนที่อพยพครอบครัวขึ้นไปอยู่บนที่สูงตามเนิน เพราะเกรงกลัวต่อภัยธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้นด้วย”(จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 15 ส.ค. 2541 , หน้า 13)

3. ผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชน หลังจากที่มีสื่อมวลชนนำเสนอข่าวกรณีการเกิดคลื่นยักษ์ในแถบภาคใต้ฝั่งอันดามันของไทย ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพจิตใจของประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าวเป็นอย่างมาก กล่าวคือประชาชนจะเกิดความหวาดวิตก และหวาดกลัวต่อปรากฏการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น

“สำหรับที่หมู่บ้านอ่าวกลาง ตำบลไม้ฝาก อำเภอสิเกา จ.ตรัง ซึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดเจ้าไหม ชาวบ้านที่นี้ค่อนข้างจะหวาดกลัวต่อข่าวคลื่นยักษ์ โดยมีการจับกลุ่มวิพากษ์วิจารณ์กันตลอดทั้งวัน เนื่องจากหมู่บ้านนี้อยู่ใกล้ฝั่งและกลางกระแสน้ำ หากเกิดคลื่นยักษ์มาบ้านเรือนจำนวนกว่า 50 ครัวเรือนก็จะหายไปทันทีเพราะบ้านเรือนส่วนมากใช้วัสดุต่างๆ บอบบาง โดยเฉพาะผู้หญิงและเด็กๆ เมื่อทราบข่าวนี้ก็ตกใจกันมาก แต่ไม่รู้ว่าจะหาทางอพยพไปอยู่ที่ไหนได้แล้ว” (จากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันที่ 17 ส.ค. 2541 , หน้า 8)

การนำเสนอข่าวกรณีการเกิดคลื่นซุนามิของสื่อมวลชน ก่อให้เกิดผลกระทบในหลายๆ ด้าน ทั้งในเรื่องของสภาพจิตใจ วิถีชีวิตของประชาชน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว ซึ่งจะกระทบไปถึงระบบเศรษฐกิจของประเทศด้วย ดังนั้นสื่อมวลชนควรที่จะมีการพิจารณาเนื้อหาข่าวสารให้ถี่ถ้วนก่อนที่จะมีการนำเสนอมาสู่ประชาชน

แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าในการเสนอข่าวของสื่อมวลชนกรณีการเกิดคลื่นซุนามินั้นจะสร้างความวิตกกังวลให้กับประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบ แต่กระนั้นสื่อมวลชนก็ยังสามารถลดความวิตกกังวล ให้กับประชาชนได้เช่นกัน โดยการนำเสนอข่าวในลักษณะที่หน่วยงานต่าง ๆ มีการเตรียมพร้อมในการรับสถานการณ์ เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งกรมอุตุนิยมวิทยา ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในความรับผิดชอบด้านนี้โดยตรง มีการเตรียมพร้อมในการรับสถานการณ์นี้เช่นกัน

“กรมอุตุนิยมวิทยานองใจ เราพยายามตรวจสอบเครื่องมือวัดแผ่นดินไหวของเรา ยังมีขนาดใหญ่สามารถตรวจจับได้ทั่วโลก ฉะนั้นในทะเลอันดามัน เราสามารถตรวจสอบครอบคลุมได้หมด ในกรณีที่จะเกิดคลื่นยักษ์ห่างจากฝั่งไทยประมาณ 800-1000 กิโลเมตร กว่าจะมาถึงก็ต้องใช้เวลาเนิ่นนาน เราสามารถเตือนภัยประชาชนได้ทันแน่นอน” (จากหนังสือพิมพ์ข่าวสด วันที่ 15 ส.ค. 2541 , หน้า 13)

“หากเกิดแผ่นดินไหวในมหาสมุทรอินเดียหรืออันดามัน ทางกรมอุตุนิยมวิทยามีเครื่องวัดแผ่นดินไหวอยู่แถวชายฝั่ง รวมทั้งภูเก็ต คงจะวัดได้ว่าอยู่ที่ไหน ขนาดก็รีดเตอร์ สามารถเตือนภัยได้อย่างน้อยล่วงหน้าเป็นวันๆ นอกจากนั้น เนื่องจากร่องหรือรอยเลื่อนแผ่นดินไหวที่อยู่กลางมหาสมุทรอินเดีย อยู่ห่างจากฝั่งค่อนข้างมาก โอกาสที่จะเกิดคลื่นยักษ์มาทางฝั่งไทย ถ้าจะมากกว่าจะมาถึงคงจะเบาบาง หรือถ้ามีขนาดใหญ่คงใช้เวลาเนิ่นนาน” (จากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง วันที่ 14 ส.ค. 2541 , หน้า 8)

แม้ว่าสื่อมวลชนจะมีการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่อาจจะเกิดขึ้น แต่อย่างไรก็ตามสื่อมวลชนก็มีการนำเสนอวิธีการสังเกตปรากฏการณ์ต่างๆ และการปฏิบัติตน ซึ่งเป็นหน้าที่ของสื่อมวลชนในการเตือนภัยและการให้คำแนะนำนอกเหนือจากการให้ข้อมูลข่าวสาร ในกรณีที่น่าจะเกิดภัยพิบัติ เพื่อให้ประชาชนเกิดการเตรียมพร้อมและเตรียมตัวเพื่อลดความสูญเสียที่อาจจะเกิดขึ้น

การเสนอข่าวของสื่อมวลชนเกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกี่ยวกับภัยธรรมชาติสามารถสร้างความวิตกกังวลให้กับประชาชนได้เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้าง ความวิตกกังวลให้กับประชาชนที่อยู่ในพื้นที่ที่คาดว่าจะมีความเสี่ยงสูงในการที่จะเกิดภัยธรรมชาตินั้น ๆ และการที่สื่อมวลชนมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวทั้ง 2 ด้านควบคู่กัน คือ ทั้งในด้านของผู้ที่คาดว่าจะเกิดภัยธรรมชาติและผู้ที่คัดค้านและไม่เห็นด้วยกับเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งในส่วนนี้ สื่อมวลชนอาจจะสร้างความวิตกกังวล และอาจทำให้ประชาชนเกิดความสับสนมากยิ่งขึ้น เนื่องจากประชาชนไม่ทราบว่าจะข้อมูลใดมีความถูกต้อง แท้จริงมากน้อยเพียงใด ดังนั้นในการนำเสนอข่าวของสื่อมวลชน สื่อมวลชนควรที่จะมีการพิจารณาให้ถี่ถ้วนก่อนที่จะมีการนำเสนอสู่ประชาชน เนื่องจากผลกระทบที่จะเกิดขึ้นไม่เพียงแต่จะมีผลกระทบต่อประชาชน

เท่านั้น อาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศชาติได้ด้วยทั้งในส่วนของภาพพจน์ของประเทศ เศรษฐกิจ และการท่องเที่ยว เป็นต้น